

حماسه حسینی

www.ketab.ir
(جلد اول: سحر اینها)

متفکر شهید استاد مرتضی مطهری

انتشارات صدرا

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات ظاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
موضوع
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی

مطهری، مرتضی، ۱۲۹۸-۱۳۵۸.
حماسه حسینی (جلد ۱) / مرتضی مطهری.
تهران: صدرا، ۱۳۶۳
۴۱۶ ص.
ج ۱. ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۶۴-۶ شابک (دوره). ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۰۰-۴
فیبا
امام حسین (ع) -- سخترانیها -- واقعه کربلا -- الف. عنوان.
این کتاب مجموعه ای است دربرگیرنده کلیه سخنرانیهای
مرتضی مطهری پیرامون حادثه کربلا.
ج ۱ م ۵ / ۴۱۵ BP
۲۹۷/۹۵۳۴:
۱۰۴۶-۶۴۳ شماره کتابشناسی ملی



حماسه حسینی (۱)

اثر: استاد شهید آیت الله مرتضی مطهری

نوبت چاپ: صد و هفدهم / مهر ۱۴۰۳، ربیع الثانی ۱۴۴۶

تعداد: ۱۵۰۰ نسخه

بها: ۲۸۹/۰۰۰ تومان

حروفچینی، لیتوگرافی، چاپ و صحافی: مؤسسه چاپ فجر (۱۰۰۱۳۹۵). تلفن: ۳۳۱۱۹۷۹۶

ناشر: انتشارات صدرا (با کسب اجازه از شورای نظارت بر نشر آثار استاد شهید)

کلیه حقوق چاپ و نشر مخصوص ناشر است.

● تهران: شعبه ۱: خیابان ناصرخسرو، مقابل دارالفنون، کوچه دکتر مسعود - تلفن: ۳۳۹۱۵۱۳

شعبه ۲: خیابان انقلاب، بین خیابان دانشگاه و ابوریحان، پلاک ۱۱۶۳ - تلفن: ۶۶۴۶۱-۸۶

● قم: شعبه ۱: خیابان ارم. تلفن: ۳۷۷۲۱۵۲۲. دورنگار: ۳۷۷۴۷۲۱۴

شعبه ۲: مجتمع ناشران. تلفن: ۳۷۸۴۷۵۹۵

پایگاه اینترنتی و فروشگاه آنلاین: motahari.org

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۶۴-۶ ISBN: 978-964-5600-64-6

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۵۶۰۰-۰۰-۴ ISBN: 978-964-5600-00-4

فهرست مطالب

۹	مقدمه چاپ سی ام
۱۰	مقدمه چاپ پنجاه و یکم
۱۱	فصل اول: حماسه حسینی
۱۳	دو چهره حادثه کربلا
۱۴	معنی حماسه
۱۶	حسین <small>علیه السلام</small> یک شخصیت حماسی
۱۸	دو صفحه تاریخچه کربلا
۲۱	تحریف هدف امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۵	نهضت حسینی، حماسه ای مقدس
۲۸	مشخصات حماسه مقدس
۳۰	روح بزرگ
۳۲	کار «شهید»
۳۳	کلید شخصیت افراد
۳۴	کلید شخصیت امام حسین <small>علیه السلام</small>
۳۷	زبان به شکایت نگشودن
۴۰	نهضت حسینی، عامل شخصیت یا متن جامعه اسلامی
۴۲	احساس شخصیت
۴۴	حسن و عیب ما مردم ایران
۴۶	حسین <small>علیه السلام</small> شخصیت اسلامی مسلمین رازنده کرد
۴۶	درسهای آموزنده قیام حسینی
۴۹	زینب (سلام الله علیها) و احساس شخصیت
۵۳	فصل دوم: تحریفات در واقعه تاریخی کربلا
۵۵	معنی تحریف و انواع آن
۵۶	معنی تحریف
۵۶	انواع تحریف
۵۸	تحریف از نظر موضوع
۶۰	کتاب دلؤلؤ و مرجان،
۶۲	دو مسئولیت بزرگ مردم
	نمونه‌هایی از تحریفات در شکل این حادثه:
۶۳	نمونه اول
۶۴	نمونه دوم
۶۵	نمونه سوم

- ۶۶ نمونه چهارم
- ۶۷ چند نمونه دیگر
- ۶۸ غنای حادثه کربلا از نظر نقلهای معتبر
- ۷۳ عوامل تحریف
- ۷۳ ۱. اغراض دشمنان
- ۷۴ ۲. تمایل بشر به اسطوره سازی
- ۷۷ ۳. عامل خصوصی
- ۷۹ استفاده از وسیله نامقدس برای هدف مقدس
- ۸۲ ملاحسین کاشفی و کتاب «روضه الشهداء»
- ۸۴ ملا آقای دربندی و «اسرار الشهاده»
- ۸۶ عظمت ابوالفضل علیه السلام
- ۹۰ تحریفات معنوی حادثه کربلا
- ۹۰ معنی «تحریف معنوی»
- ۹۳ شرایط تقدس یک نهضت
- ۹۶ دو تحریف معنوی در هدف امام حسین علیه السلام
- ۹۸ فلسفه دستور ائمه اطهار علیهم السلام
- ۱۰۱ قدرت روحی اباعبدالله علیه السلام
- ۱۰۶ وظیفه ما در برابر تحریفها
- ۱۰۷ هم خواص مسئولند و هم عوام
- ۱۱۰ خطر تحریف
- ۱۱۱ تحریف مخصوص ما ایرانیها
- ۱۱۴ وظایف علمای امت
- ۱۱۵ دو نقطه ضعف مردم در مجالس عزاداری
- ۱۱۷ جرح راوی
- ۱۲۱ فصل سوم: ماهیت قیام حسینی
- ۱۲۴ آیا قیام حسینی از نوع یک انفجار بود؟
- ۱۲۶ نهضت چندماهیتی
- ۱۲۷ عامل تقاضای بیعت
- ۱۲۷ عامل دعوت مردم کوفه
- ۱۳۰ کدامیک مقدم است؟
- ۱۳۱ عامل امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۳۲ وظیفه امام از نظر هر یک از این عوامل
- ۱۳۳ اشتباه نویسنده «شهید جاوید»
- ۱۳۵ منطق امام حسین منطق شهید بود
- ۱۳۷ ارزش هر یک از این عوامل
- ۱۴۰ امام حسین شأن امر به معروف و نهی از منکر را بالا برد

۱۴۰	ماجرای دانشگاه شیراز
۱۴۵	فصل چهارم: تحلیل واقعه عاشورا
۱۵۰	شخصیتهای بزرگ در زمانهای بعد بهتر شناخته می شوند
۱۵۲	حوادث تاریخی نیز در زمانهای بعد بهتر شناخته می شوند
۱۵۳	ماجرای خلیفه شدن عثمان
۱۵۶	روش رهبری یا «سیره»
۱۵۹	یک مثال: نماز عید قربان امام رضا <small>علیه السلام</small>
۱۶۱	روش رهبری در زمان امام حسین <small>علیه السلام</small>
۱۶۲	ارزش نهضت حسینی
۱۶۵	فصل پنجم: شعارهای عاشورا
۱۶۸	کلمه «شعار»
۱۷۱	شعارهای اباعبدالله <small>علیه السلام</small>
۱۷۲	مسئله تشنگی اباعبدالله و خاندان و اصحاب ایشان
۱۷۴	اباعبدالله <small>علیه السلام</small> یک مصلح
۱۷۵	فلسفه عاشورا
۱۷۶	قوت قلب اباعبدالله <small>علیه السلام</small>
۱۸۱	فصل ششم: عنصر امر به معروف و نهی از منکر در نهضت حسینی
۱۸۳	عوامل مؤثر در نهضت حسینی
۱۸۵	عامل بیعت
		دو مفسده موجود در بیعت با یزید:
۱۸۵	۱. تثبیت خلافت موروثی
۱۸۸	۲. شخصیت خاص یزید
۱۹۲	عامل دعوت مردم کوفه
۱۹۴	عامل امر به معروف و نهی از منکر
۱۹۷	ارزش هر یک از عوامل
۱۹۸	ارزش عامل دعوت مردم کوفه
۱۹۸	ارزش عامل تقاضای بیعت و امتناع امام
۲۰۰	ارزش عامل امر به معروف و نهی از منکر
۲۰۳	امر به معروف و نهی از منکر در قرآن
۲۰۵	کم اهمیت شدن این اصل در دنیای اسلام
۲۰۶	افتزای برخی مستشرقین
		دو نوع مسئولیت:
۲۰۷	۱. مسئولیت فرد از نظر شخص خود
۲۰۷	۲. مسئولیت فرد از نظر اجتماع

۲۱۰	دوستی خدا، بالاتر از همه دوستیها
۲۱۳	شرایط امر به معروف و نهی از منکر
۲۱۶	خصوصیت نهضت‌های پیامبران و اولیاء الله
۲۱۶	تفسیر آیه
۲۱۸	سخن علی <small>علیه السلام</small>
۲۲۰	اصلی که ضامن بقای اسلام است
۲۲۲	نامهای اسلامی و زبان اسلام را زنده نگه دارید
۲۲۴	آگاهی و بصیرت، شرط اساسی امر به معروف و نهی از منکر
۲۲۵	روشن بینی امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۳۰	مراحل و اقسام امر به معروف و نهی از منکر
۲۳۰	مرحله هجر و اعراض
۲۳۱	مرحله زبان
۲۳۲	مرحله عمل
۲۳۳	امر به معروف لفظی و عملی
۲۳۴	چند نمونه از امر به معروف‌های غلط
۲۳۸	عمل صالح و تقوا، بهترین امر به معروف
۲۴۲	ملحق شدن آخره به امام حسین <small>علیه السلام</small>
۲۴۶	ارزش امر به معروف و نهی از منکر از نظر علمای اسلام
۲۴۶	مقام ثبوت و مقام اثبات
۲۴۹	مرز امر به معروف و نهی از منکر
۲۵۰	نظریه اول: بی ضرر بودن
۲۵۰	نظریه دوم: بستگی به موضوع آن دارد
۲۵۲	فرق است بین ترتب مفسده برای اسلام و ضرر شخصی
۲۵۳	تمسک امام حسین <small>علیه السلام</small> به این اصل در مواقع مختلف
۲۵۵	رسیدن امام حسین به سرزمین کربلا
۲۵۸	شب عاشورا
۲۶۲	به میدان رفتن قاسم بن الحسن
۲۶۴	کارنامه مادر امر به معروف و نهی از منکر
۲۶۴	روح امر به معروف و نهی از منکر
۲۶۵	تعبیر رسول خدا <small>صلی الله علیه و آله</small>
۲۶۶	مظاهر امر به معروف و نهی از منکر ما
۲۶۹	راه چاره
۲۷۰	مسئله فلسطین
۲۷۶	طمانینه حسین <small>علیه السلام</small>
۲۸۱	تأثیر امر به معروف و نهی از منکر اهل بیت امام پس از حادثه کربلا
۲۸۲	وارد شدن زینب (سلام الله علیها) به مجلس ابن زیاد
۲۸۵	احتمال اثر

۲۸۶	شرط قدرت	۲۸۶
۲۸۷	یک اشتباه بزرگ	۲۸۷
۲۸۸	مثال: مسئله «ولایت از قتل جائز»	۲۸۸
۲۸۹	مقام امر به معروف و نهی از منکر در اسلام	۲۸۹
۲۹۳	امام زین العابدین <small>علیه السلام</small> در مجلس یزید	۲۹۳
۲۹۵	فصل هفتم: عنصر تبلیغ در نهضت حسینی	۲۹۵
۲۹۷	معنی تبلیغ	۲۹۷
۲۹۸	نهضت حسینی، نهضتی متشابه و چندمقصودی	۲۹۸
۳۰۰	معنی تبلیغ	۳۰۰
۳۰۲	فرق تبلیغ با امر به معروف و نهی از منکر شرایط موفقیت یک پیام:	۳۰۲
۳۰۴	غنا و حقانیت محتوای پیام	۳۰۴
۳۰۷	خبر شهادت مسلم و هانی	۳۰۷
۳۱۱	وسایل و ابزار پیام رسانی	۳۱۱
۳۱۲	ابزار پیام رسانی	۳۱۲
۳۱۵	فصاحت و زیبایی قرآن	۳۱۵
۳۱۷	فصاحت امیرالمؤمنین <small>علیه السلام</small>	۳۱۷
۳۱۸	فصاحت و زیبایی دعاها	۳۱۸
۳۱۹	زیباخواندن قرآن	۳۱۹
۳۲۱	شعر و سرود	۳۲۱
۳۲۳	فصاحت و زیبایی کلام امام حسین <small>علیه السلام</small>	۳۲۳
۳۲۷	روش تبلیغ	۳۲۷
۳۲۷	روش و اسلوب صحیح	۳۲۷
۳۲۹	بلاغ مبین	۳۲۹
۳۳۰	نصح	۳۳۰
۳۳۱	متکلف نبودن	۳۳۱
۳۳۳	تواضع و فروتنی	۳۳۳
۳۳۳	پرهیز از خشونت	۳۳۳
۳۳۴	صلابت غیر از خشونت است	۳۳۴
۳۳۵	شهامت و شجاعت	۳۳۵
۳۳۵	نقشی جز رسالت برای خود قائل نبودن	۳۳۵
۳۳۷	تفاوت نگذاشتن میان مردم در تبلیغ	۳۳۷
۳۳۸	صبر و استقامت	۳۳۸
۳۴۲	روشهای تبلیغی نهضت حسینی	۳۴۲
۳۴۲	تحولات تاریخ اسلام بعد از وفات پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>	۳۴۲
۳۴۴	سخنان علی <small>علیه السلام</small> درباره فتنه بنی امیه	۳۴۴

- ۳۴۶..... استعداد شبیه‌سازی در حادثه عاشورا
- ۳۴۹..... رنگ خون، ثابت‌ترین رنگها در تاریخ
- ۳۵۲..... داستان شهادت قاسم بن الحسن علیه السلام
- ۳۵۶..... حادثه کربلا، تجسم عملی اسلام
- ۳۵۸..... جامعیت اسلام در نهضت حسینی
- ۳۶۰..... جنبه توحیدی و عرفانی حادثه کربلا
- ۳۶۱..... جنبه حماسه و پرخاشگری
- ۳۶۲..... جنبه وعظ و اندرزگویی
- ۳۶۳..... حادثه کربلا، صحنه نمایش اخلاق اسلامی
- ۳۶۳..... ۱. مروت
- ۳۶۴..... ۲. ایثار و وفا
- ۳۶۶..... ۳. مساوات اسلامی
- ۳۶۷..... مادر فداکار
- ۳۶۹..... طفل شهید
- ۳۷۱..... نقش اهل بیت سیدالشهداء در تبلیغ نهضت حسینی
- ۳۷۱..... چرا ابا عبدالله اهل بیتش را همراه خود برد؟
- ۳۷۳..... نقش زن در تاریخ
- سه شکل نقش مسقیم زن در ساختن تاریخ:
- ۳۷۴..... ۱. زن، «شئی گرانبها» بدون نقش
- ۳۷۴..... ۲. زن، «شخص بی‌بها» و دارای نقش
- ۳۷۶..... ۳. زن، «شخص گرانبها» و دارای نقش
- ۳۷۶..... سه گونه تاریخ
- ۳۷۷..... فکر غلط مسیحی درباره زن
- ۳۷۸..... زنان قدیسه در قرآن
- ۳۷۹..... زنان بزرگ در تاریخ اسلام
- ۳۸۲..... تجلی زینب از عصر عاشورا
- ۳۸۵..... شرایط مبلغ، و تأثیر تبلیغی اهل بیت امام در مدت اسارتشان
- ۳۸۶..... شرایط پیام‌رسان
- ۳۸۹..... شرط اول: شناخت اسلام به صورت یک مکتب
- ۳۹۰..... شرط دوم: مهارت در به کار بردن وسایل تبلیغ، و شناسایی آنها
- ۳۹۴..... مقام تبلیغ
- ۳۹۶..... جبرگرایی، پشتوانه فکری دستگاه یزید
- ۳۹۸..... سخنان زینب و زین العابدین علیه السلام در مجلس ابن زیاد
- ۴۰۱..... فهرستها

مقدمه چاپ سی‌ام

«حماسه حسینی» مجموعه‌ای است مشتمل بر کلیه سخنرانیها و یادداشتهای استاد شهید آیه‌الله مطهری دربارهٔ حادثه کربلا. کتاب حاضر جلد اول این مجموعه و شامل سخنرانیهاست. جلد دوم، یادداشتهای استاد در این موضوع را دربر خواهد گرفت. قبلاً این کتاب در سه جلد به قطع رقعی منتشر می‌شد که جلد‌های اول و دوم شامل سخنرانیها بود و جلد سوم شامل یادداشتهای نظر به اینکه حروفچینی جلد اول آن مجموعه، دستی بود و با دو جلد دیگر هماهنگ نبود، و برای رفع نقایص جزئی، این کتاب از نو حروفچینی شد و دقت‌های لازم از قبیل علامتگذاری دستوری و اموری که مربوط به زیبایی کتاب می‌شود اعمال شد. همچنین مطالب کتاب تیتراژ شد و طبعاً فهرست کتاب مفصل گردید. فهرستهای آخر کتاب نیز که چاپهای قبل فاقد بود اضافه شد. بنابراین چاپ جدید این کتاب با کیفیتی به مراتب برتر از چاپهای قبل عرضه می‌شود، خصوصاً که بخش «تحریفات در واقعه تاریخی کربلا» که در چاپ قبل با عجله تنظیم شده بود، بار دیگر از نوار استخراج و به دقت تنظیم گردید.

استقبال کم‌نظیر مردم حقیقت‌جوی ایران - و حتی خارج از ایران - از این کتاب نیز عامل دیگری برای عرضه آن به شکل بهتر و کاملتر بوده است. تمدان چاپ این کتاب خود بهترین دلیل بر این استقبال می‌باشد و البته این استقبال خلاف انتظار نیست، زیرا از طرفی موضوع آن، حادثه بی‌نظیر تاریخ و شخصیت عظیم امام حسین علیه السلام است و از طرف دیگر گوینده و نویسنده کتاب، شخصیتی کم‌نظیر از نظر علمی و اجتماعی و پاره تن امام خمینی (ره) می‌باشد.

این کتاب شامل هفت فصل است. فصل اول تحت عنوان «حماسه حسینی» مجموعه سه سخنرانی استاد شهید تحت همین عنوان است که در حدود سال ۱۳۴۷ هجری شمسی در حسینیه ارشاد ایراد شده است و کتاب نیز به همین نام نامیده شد.

فصل دوم را سخنرانیهای استاد تحت عنوان «تحریفات در واقعه تاریخی کربلا» تشکیل می‌دهد. این سخنرانیها در فروردین ماه ۱۳۴۸ هجری شمسی برابر با محرم ۱۳۸۹ هجری قمری در حسینیه ارشاد ایراد شده است.

«ماهیت قیام حسینی» فصل سوم این کتاب را تشکیل می‌دهد. توضیح اینکه در سال ۱۳۵۶ هجری شمسی استاد سخنرانیهایی تحت عنوان «مسئله شناخت» در کانون توحید (تهران) ایراد کردند. از آنجا که زمان آن سخنرانیها مقارن با دهه اول محرم بود، در سه جلسه‌ای که مصادف با شبهای تاسوعا و عاشورا بود، نیمی از وقت به بحث دربارهٔ حادثه کربلا اختصاص داده شد. مجموع آن سه نیم‌جلسه این فصل را تشکیل می‌دهد و عنوان آن نیز از یادداشتهای استاد اخذ شده است.

فصل چهارم را یک سخنرانی آن شهید بزرگوار تحت عنوان «تحلیل واقعه عاشورا» تشکیل می‌دهد. این سخنرانی در سال ۱۳۵۶ در یکی از جلساتی که به طور هفتگی در برخی منازل برقرار و موسوم به

«جلسه یزدیها» بود ایراد شده است.

«شعارهای عاشورا» (سخنرانی معروف استاد که توأم با گریه شدید ایشان است) فصل پنجم این کتاب را تشکیل می‌دهد. این سخنرانی در روز عاشورا و در حدود سال ۱۳۵۲ در مسجد جامع نارمک (تهران) ایراد گردیده است.

فصل ششم این کتاب مجموع هفت جلسه سخنرانی استاد شهید تحت عنوان «عنصر امر به معروف و نهی از منکر در نهضت حسینی» است که در محرم ۱۳۹۰ هجری قمری برابر با اسفند ۱۳۴۸ و فروردین ۱۳۴۹ هجری شمسی در حسینیه ارشاد ایراد شده است. در این فصل علاوه بر موضوع مذکور، به طور کلی اصل «امر به معروف و نهی از منکر» مورد بحث واقع شده که در خلال آن، مسائل اجتماعی و سیاسی روز نیز مطرح گردیده است. از جمله کارنامه مسلمان در مسئله فلسطین بررسی شده است.

«عنصر تبلیغ در نهضت حسینی» فصل هفتم این کتاب را تشکیل می‌دهد. این فصل مجموع هفت سخنرانی استاد تحت همین عنوان است که در سال ۱۳۵۰ شمسی و در ماه محرم در مسجد «جاوید» تهران ایراد شده است. در این فصل به طور کلی «تبلیغ در اسلام» نیز مورد بحث واقع شده است. نوارهای این سخنرانیها در دست نیست، لهذا در تدوین آن فقط از متن پیاده شده سخنرانیها که در همان زمان از نوار استخراج شده استفاده گردیده است و چنانچه در موارد اندکی احساس نارسایی می‌شده است امکان مراجعه به نوار وجود نداشته است. بدیهی است چنانچه نوارهای این فصل به دست ما برسد، از نو تنظیم خواهد شد. این کتاب گرچه بعد از شهادت استاد به چاپ می‌رسد ولی از نظر نوع موضوعات و قوت تحلیل، از شاهکارهای آیه‌الله مطهری به‌شمار می‌رود و از نظر خرافه‌شنوی از این حادثه بزرگ و درس آموز و پرداختن به جنبه‌های مختلف این حادثه و ارزش‌گذاری برای هر یک از این جنبه‌ها و از نظر پرداختن به جوانبی که معمولاً کمتر به آنها پرداخته می‌شود یک کتاب کم‌نظیر محسوب می‌شود امید است مورد بهره‌گیری محبتان ابا عبدالله علیه السلام قرار گیرد و آثار معنوی آن در زندگی ما هویدا گردد. از خدای متعال توفیق بیشتر مسألت می‌نماییم.

۱۲ بهمن ۱۳۷۷

مقدمه چاپ پنجاه و یکم

نظر به حجم زیاد کتاب، جهت کاهش تعداد صفحات آن و در نتیجه امکان نازلتر شدن قیمت کتاب، اقدام به تغییر نوع حروف کتاب که اندکی درشت به نظر می‌رسید گردید. ضمناً برخی اغلاط و اشکالات جزئی نیز برطرف شد. لذا این چاپ از کیفیت بهتری نسبت به چاپهای گذشته برخوردار است خصوصاً که طرح جلد کتاب نیز تغییر کرده است. از خدای بزرگ توفیق خدمت را خواستاریم.

مهر ۱۳۸۵

برابر با رمضان ۱۴۲۷

سید محمد تقی
موسوی خراسانی